

Economia

Societat digital i Universitat

08/05/16 02:00 - CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR, DIRECTOR DE L'ESCOLA DE DOCTORAT I VICERECTOR DE POLÍTICA CIENTÍFICA DE LA UB - **ENRIC I. CANELA**

Tot i les moltes prediccions que es fan, no és fàcil preveure com serà la universitat d'aquí uns anys quan el món canvia cada vegada més de pressa.

Amb tot, hi ha coses que són òbvies. En el futur proper les eines digitals seran més centrals que ara, ja que els actors les dominen més i han crescut amb elles. Tanmateix, quan parlem de docència i aprenentatge hem de considerar dos protagonistes: l'alumne i el docent. Quan diem que estem en una societat digital, sabem que l'alumne universitari hi ha nascut i crescut, però el docent, en general, no.

No hi ha dubte que l'educació canviarà i la universitat també ho farà. Els estudiants universitaris valoren ara coses que no valoraven fa uns anys. En una recent enquesta feta als estudiants de la Universitat de Barcelona, una universitat presencial, la millor valoració l'obtenen les prestacions del campus virtual i els serveis que proporcionen les biblioteques. Això no indica només que els estudiants valoren ara coses que abans no existien, també que les seves eines estan més en el món virtual. Hem de llegir que s'està produint un canvi en els comportaments docents. Els professorat es veu contínuament obligat a modificar la metodologia docent per adaptar-se i poder facilitar l'aprenentatge.

Pronostiquen que la universitat d'aquí uns anys serà completament diferent i que moltes universitats hauran desaparegut. Jo no crec que sigui a causa dels canvis tecnològics. És evident que les universitats s'adaptaran als canvis com ho està fent tota la societat desenvolupada. Com en qualsevol sistema, unes universitats s'adaptaran millor, altres es fusionaran, alguna tancarà, en sortiran de noves, res d'estrany. Per exemple, la Universitat Pierre-et-Marie-Curie (UPMC) Paris-VI i la Universitat Paris-Sorbonne (IV) volen unir-se per crear una megauniversitat de París no per qüestions tecnològiques. Canvis, n'hi haurà. Cada país, cada universitat haurà de plantejar el seu pla estratègic o saber quin és el seu segment de mercat per desenvolupar-se millor.

He sentit i llegit coses com ara que perquè surtin emprenedors, com ho han estat Bill Gates, Mark Zuckerberg, Larry Page o Sergey Brin, cal disposar d'universitats disruptives. Em sembla que no. Els dos primers van estudiar a la Universitat de Harvard i els altres dos a la de Stanford. Primeres universitats en els rànquings mundials, però relativament clàssiques i amb molts recursos. Fa decennis que tenen emprenedors. No diria que la "disrupció" sigui la fórmula d'aquestes universitats, tanmateix també, i sempre innoven.

Sento parlar d'experiències com la de l'escola de negocis alternativa Kaospilot. Aquesta escola danesa no deixa de ser un reducte minoritari per fomentar la creativitat. No acabo de veure universitats basades en aquest model desplaçant les universitats clàssiques. No m'imagino la carrera d'enginyer seguint el model de Kaospilot ni acabo de veure escoles alternatives formant químics. Sí que veig enginyers o químics, ja fets, en aquestes escoles compartint experiències i desenvolupant la seva creativitat.

Innovació disruptiva.

Ara és moda parlar d'innovació disruptiva, educació disruptiva o universitat disruptiva. Recordem que la disrupció és el trencament d'alguna cosa. Portat al context de l'economia, implica fer coses diferents, algunes de noves, que arriben, per preu, a sectors més amplis que abans no s'ho podien permetre.

Portat això al context de les universitats, podem afirmar que els MOOC, Massive Open Online Courses, poden proporcionar coneixements a àmplies capes de la població amb el simple cost de l'elaboració del curs. Si volem garantir que el que ha seguit el curs ha après i acreditar-ho, el cost s'incrementarà molt. Si volem fer el seguiment de l'aprenentatge, encara més.

En realitat moltes de les innovacions que es puguin introduir a la universitat canviaran paradigmes i formes de comportament, però requeriran inversions elevades i, molt probablement, un augment dels recursos necessaris per formar els alumnes. La universitat de qualitat no serà més barata.

Fomentar la innovació, la creativitat o l'emprenedoria són assignatures pendents del model educatiu català, i europeu, no són només assignatures pendents de la universitat. La universitat pot facilitar l'ambient adequat, però no crearà un ecosistema social emprenedor o innovador.

L'escola Kaospilot

Kaospilot és una escola híbrida entre escola de negocis i escola de disseny situada a Aarhus (Dinamarca). El seu objectiu és la formació en lideratge i esperit empresarial. Els programes no estan pensats per ensenyar als estudiants a adaptar-se al futur, sinó per ajudar-los a crear-lo.

Darrera actualització (Diumenge, 8 de maig del 2016 02:00)

El món digital guanya pes en el col·lectiu universitari, tant en l'alumnat com en el professorat.
Foto: ARXIU.

En una recent enquesta feta als estudiants de la Universitat de Barcelona, una universitat presencial, la millor valoració l'obtenen les prestacions del campus virtual i els serveis que proporcionen les biblioteques. Això no indica només que els estudiants valoren ara coses que abans no existien, també que les seves eines estan més en el món virtual

Enric I. Canela

Altres articles de l'autor

10/04/2016 **El futur de les proves d'accés**

13/03/2016 **L'escola i la persona**

Més articles ...

Publicat a

L'econòmic 08-05-2016 Pàgina 50

DESA LA NOTÍCIA A:

Des del **registre** pots veure i gestionar totes les notícies desades i de les que en fas seguiment.